

Závěrečné shrnutí depistáže na Nýřansku

Základní informace

Diakonie ČCE je jedním z nejvýznamnějších poskytovatelů sociálních služeb v ČR a jejím posláním **je tvořit společenství, které v milosrdenství a s nadějí fortelně pomáhá potřebným**. Zřizovatelem je Českobratrská církev evangelická. Diakonie Západ je jedním ze středisek Diakonie ČCE a už více než 25 let působí v regionu Plzeňského kraje. Poskytuje 11 druhů registrovaných sociálních služeb a další činnosti a ročně se stará o více než 3 000 klientů. Zaměřuje se na služby lidem s těžkou poruchou autistického spektra, s mentálním a kombinovaným postižením. Vyniká komplexní péčí o ohrožené děti a jejich rodiny, pomáhá lidem v nesnázích či krizi, mladým na cestě k dospělosti, pečuje o seniory i pěstounské rodiny. Nabízí preventivní programy pro školy a veřejnost.

Poslání Diakonie Západ: Pomáháme kvalitními sociálními službami tam, kde na to člověk sám nestačí. Naše pomoc má mnoho tváří. Prostřednictvím dceřiné společnosti Možnosti tu jsou o.p.s. zaměstnává osoby s tělesným nebo mentálním znevýhodněním a sociálně podniká.

Kluby pro děti a mládež jsou jednou z registrovaných sociálních služeb Diakonie Západ. **Vizí** Klubů pro děti a mládež jsou mladí lidé, kteří vykročí tou správnou nohou, **posláním** Klubů je pomáhat dětem a mladým lidem při hledání vlastní cesty.

Hlavním cílem služby jsou mladí lidé, kteří jsou připraveni na vstup do dospělého života, tj. umí vyjádřit svůj názor a ví, kam se obrátit o pomoc při řešení každodenních i obtížných situací, znají svá práva, povinnosti i společenské normy, dokážou smysluplně trávit volný čas a prospívají ve škole.

Cílovou skupinou služby jsou děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, etnické menšiny, tj. děti a mladí lidé ve věku od 6 do 20 let žijící ve spádové lokalitě a jejím okolí, kteří se ocitají ve složitých životních podmínkách či situacích ohrožujících jejich zdravý vývoj, mezilidské vztahy, společenské či profesní uplatnění, v situacích vedoucích ke konfliktu se společenskými normami a hodnotami, v ohrožení vyloučením ze společnosti vlivem chudoby, nízké úrovně vzdělání, místa bydlení a etnického nebo národnostního původu, anebo kteří hledají základnu pro realizaci svých vlastních aktivit.

Kluby pro děti a mládež obvykle sídlí poblíž míst, kde se cílová skupina služby přirozeně zdržuje (v blízkosti školy, v parku či na hřišti, na sídlišti, atp.). Mobilní terénní práce (MTP) je zajišťována skříňovým vozem nebo jiným náhradním vozem, který v jednotlivých lokalitách parkuje v místech, kde děti a mladí lidé z cílové skupiny tráví svůj volný čas. Terénní forma může být realizována také čistou streetworkovou prací v ulicích bez zázemí vozu, zároveň v některých lokalitách využíváme zázemí místních kluboven, a to zejména ve dnech, kdy panují nepříznivé povětrnostní podmínky.

Průběh depistáže na Nýřansku

Depistáž v lokalitách na Nýřansku probíhala od **1. 4. 2022 do 17. 5. 2022**, přičemž se jednalo o předem vyspecifikované aktivity ve spolupráci s CpKP, konkrétně o realizaci **dotazníkového šetření a chodbové akce**, a to ve **školách v městech Zbůch, Nýřany, Město Touškov a Horní Bříza**.

Realizované aktivity

1. Dotazníkové šetření

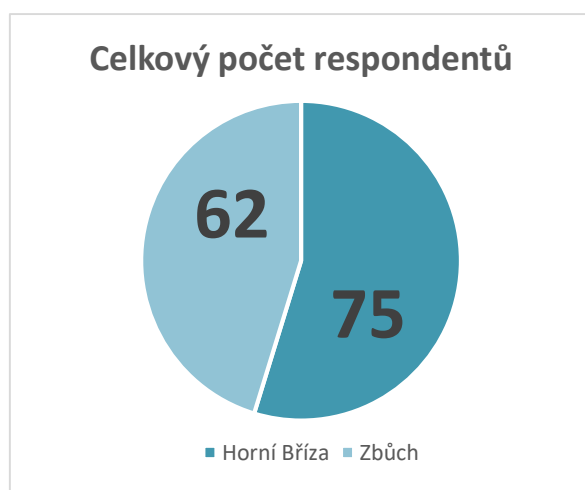
Zástupcům uvedených škol, informovaných prostřednictvím CpKP o realizaci výše specifikovaných aktivit, byly dne 4. 4. 2022 zaslány online dotazníky. V prvopočátku došlo k chybné interpretaci ohledně cílové skupiny respondentů- dotazník byl určen pro děti a mládež, přičemž bylo komunikováno jako dotazník pro rodiče. Tato informace byla následně opravena a dotazníky opětovně odeslány s aktualizovanými informacemi.

Časová osa vyplňování dotazníkového šetření

- 4. 4. 2022- předání dotazníků zástupcům škol
- 11. 4. 2022- dotazníkové šetření neprobíhá na žádné ze škol
- 19. 4. 2022- dotazníky začínají vyplňovat školy Horní Bříza a Zbůch v počtu jednotek
- 24. 4. 2022- dotazníky vyplněny školami Zbůch a Horní Bříza
  - Nýřany a Město Touškov- bez reakce
  - školám zaslána informace o nutnosti vyplnění dotazníků do 30. 4. 2022
- 3. 5. 2022- ukončení dotazníkového šetření

Výstupy dotazníkového šetření

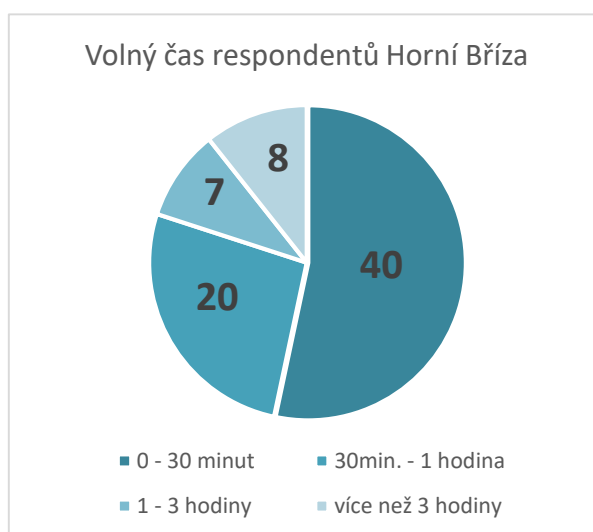
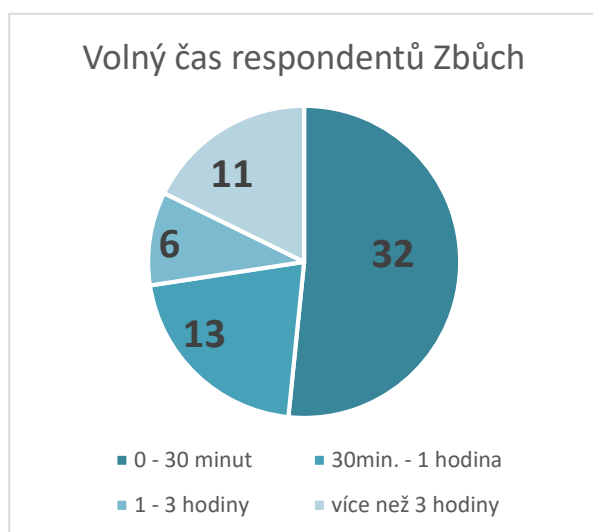
a. Počet respondentů

Celkový počet respondentů: 137

- Horní Bříza – počet respondentů 75
- Zbůch – počet respondentů 62
- Město Touškov – 0
- Nýřany – 0

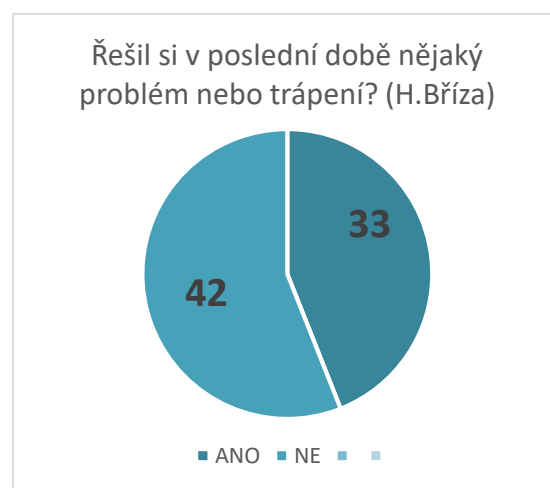
b) Volný čas respondentů

Celkem 32 respondentů má časový prostor (1 h a více) využívat činnosti a aktivity poskytované Klubem pro děti a mládež, jelikož nemají žádnou jinou trvalou, nebo pravidelnou činnost, kterou by trávili svůj volný čas, z toho:

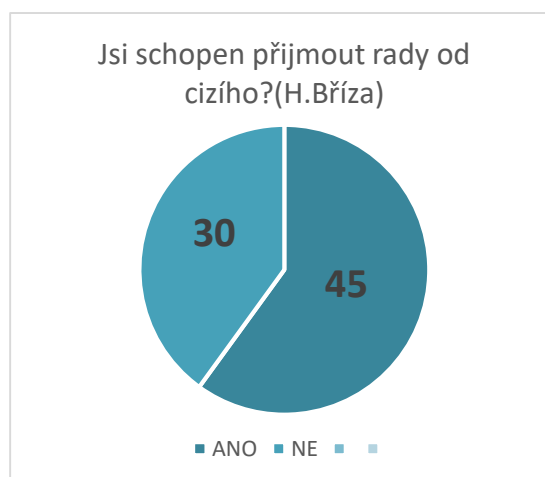
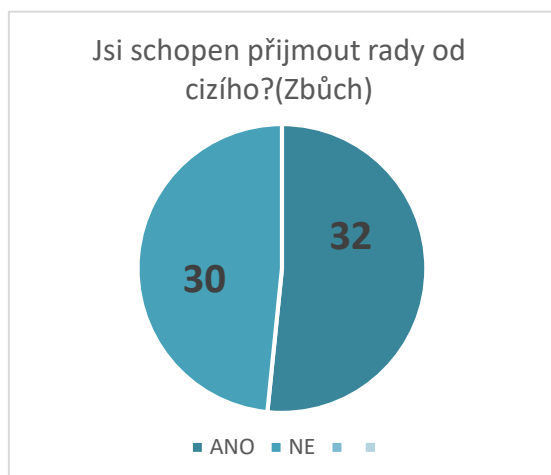
- Zbůch- 17 respondentů
- Horní Bříza- 15 respondentů

b. Výskyt náročných/problémové situace u respondentů

Celkem 73 dětí a mladých lidí, z toho ve Zbůchu 31 a v Horní Bříze 42 řeší nebo řešili v poslední době nějaký problém, což je pro poskytovatele sociální služby pro děti a mládež příležitost k aktivnímu zapojení se do řešení náročných situací dětí a mládeže.

c) Ochota dětí a mládeže přijmout radu od cizí osoby

Celkem 60 respondentů je schopno se o svých problémech bavit a svěřit se cizímu člověku, přičemž jsou ochotni od něj přijmout radu, z toho:

- Ve Zbůchu 30 dětí a mladých lidí
- V Horní Bříze 30 dětí a mladých lidí

Komentář:

Pokud se na vyhodnocení dotazníkového šetření podíváme s propadem přes jednotlivé filtrační otázky – časové možnosti, zájem o aktivity, dostupnost služby, získáváme v tuto chvíli na území města Zbůch cca 17 potencionálních uživatelů a na území Horní Břízy se jedná o cca 15 potencionálních uživatelů. Jedná se o počet respondentů, kteří *by měli možnost* Klub využívat bez ohledu na své potřeby nebo motivaci. Ze zkušeností z jiných lokalit předpokládáme, že z tohoto počtu potenciálních uživatelů by mohlo reálně využít služby Klubu cca 20%. Tato situace samozřejmě může být v čase proměnlivá, zejména pak průběžné aktivity pracovníků Klubu v lokalitě dlouhodobějšího a systematického charakteru v důsledku vedou k navazování vztahu s (potencionálními) klienty sociální služby a rozšiřování počtu aktivních uživatelů.

2. Chodbové akce

Tzv. Chodbové akce jsou preventivní/PR akce realizované pracovníky Klubů pro děti a mládež na půdě školských zařízení, zaměřené na obeznámení, či zvýšení povědomí o fungování sociální služby pro děti mládež v lokalitě. Jedná se o unikátní akce různého rozsahu a zaměření- např. na chodbách, či v jiných společných prostorách školy, obvykle v době školních přestávek, před zahájením, či po skončení vyučování, či se může jednat přímo o vstupy pracovníků do tříd, to vše po přechozí dohodě se zástupcem školy a nalezení vhodného termínu. Akce jsou „šité na míru“ konkrétní škole, pracovníci při samotném plánování realizace zohledňují pokročilost spolupráce se školou, stupeň povědomí žáků a studentů o fungování Klubu v dané lokalitě, v případě potřeby pak cílí realizovanými programy na

prevenci výskytu společensky nežádoucích jevů v lokalitě, jako např. vandalismus, bezpečnost při pohybu na pozemních komunikacích, závislosti, apod.

V rámci níže uvedených chodbových akcí se jednalo o prvotní seznámení dětí a mládeže s fungováním Klubů pro děti a mládež a pracovníci si proto připravili program ve formě osmisměrky, které žáci vyplňovali a výstupem této aktivity byly činnosti a aktivity Klubu, které jim sociální služba může nabídnout a následné hlubší obeznámení (potenciální) cílové skupiny dětí a mládeže s těmito aktivitami.

Termíny a průběh Chodbových akcí:

- a) 9. 5. 2022- ZŠ Zbůch – 1.stupeň
- b) 16. 5. 2022- ZŠ Zbůch – 2.stupeň
- c) 17. 5. 2022- ZŠ Horní Bříza

Ad a) 9. 5. 2022- Zbůch- 1.stupeň

Akce se zúčastnilo přibližně 100 žáků prvního stupně ZŠ. Součinnost školy s pracovníky Klubu byla velmi proaktivní, pedagogové byli vstřícní, pozitivně naklonění a znali přínosů a preventivního dosahu poskytování sociální služby NZDM. Na základě navázaného kontaktu a spolupráce a po vzájemné dohodě zástupců školy s koordinátorkou Klubu, by měla na realizovanou chodbovou akci navázat návštěva pojízdné Klubovny v lokalitě, a to v místech předem vytipovaných pedagogickým sborem. Dle mapování možností volnočasového využití klientů bylo pracovníky Klubu zjištěno, že nabídka aktivit tohoto typu je ve Zbůchu velmi omezená, v podstatě se jedná pouze o kroužky zřizované školou, což je jeden z faktorů, ze kterých lze předpokládat vyšší míru následného využívání činností a služeb poskytovaných Klubem pro děti a mládež v lokalitě.

Z projeveného zájmu o činnost a aktivity Klubu lze usuzovat, že lokalita Zbůch by do budoucna vykazovala klientský potenciál a zapojení činnosti Klubu pro děti a mládež by v uvedené lokalitě bylo přínosem i z hlediska kladného a spolupracujícího přístupu pedagogických pracovníků, což je příznivý faktor pro následný multidisciplinární přístup ke klientům a efektivní a cílené řešení jejich zakázek.

Ad b) 16. 5. 2022- Zbůch- 2.stupeň

Akce se zúčastnilo přibližně 70 žáků druhého stupně, zejména se jednalo o žáky 7. a 8. tříd. Ostatní info je v souladu s informacemi uvedenými v bodu a).

Ad c) 17. 5. 2022- Horní Bříza- 1. a 2. stupeň

Akce se zúčastnilo přibližně 40 žáků druhého stupně, zejména žáci 6. a 7. tříd. Součinnost ředitelky školy v oblasti přípravy realizace byla velmi kvalitní a pozitivní. Samotná realizace programu bohužel nevykazovala ohlas ekvivalentní fázi přípravy. Tento fakt lze přikládat nepřilíh vstřícnému postoji některých pedagogů vůči sociální službě. Můžeme uvažovat, že se jedná o nepochopení její podstaty a budoucího dosahu preventivního působení na děti a mládež. Následné neefektivní předávání informací o sociálních službách pedagogy směrem k žákům pak v daný okamžik výrazně snížilo motivaci dětí a mládeže zúčastnit se programu realizovaného v rámci Chodbové akce a vyslechnout si nabídku služby, což v důsledku nevytváří příznivou startovací pozici pro poskytování sociálních služeb v lokalitě.

Z uvedených důvodů nicméně nepovažujeme akci za vypovídající o potřebách potencionálních uživatelů a nelze kvalifikovaně odhadnout případný následný zájem dětí a mládeže o využívání sociálních služeb za situace, kdy by se pracovníci Klubu pohybovali v lokalitě v pravidelných intervalech a navazovali by průběžný kontakt s cílovou skupinou.

3. Kvalifikovaný odhad/prognóza vývoje situace v uvedených lokalitách

Z projeveného zájmu o činnost a aktivity Klubu lze předpokládat, že lokalita Zbůch by do budoucna vykazovala klientský potenciál a zapojení činnosti Klubu pro děti a mládež by v uvedené lokalitě bylo přínosem i z hlediska kladného a spolupracujícího přístupu pedagogických pracovníků, což je příznivým faktorem pro následné uplatňování multidisciplinárního přístupu ke klientům a efektivní a cílené řešení jejich zakázek.

V lokalitě Horní Bříza nelze v tuto chvíli s odkazem na průběh aktivit realizovaných v rámci depistáže kvalifikovaně odhadnout budoucí klientský potenciál. Bylo by nutné zde realizovat dlouhodobější a intenzivnější mapování lokality a navazování přímého kontaktu s dětmi a mládeží v rámci mobilní terénní práce.

Situace v obou uvedených lokalitách se dále může proměňovat i v důsledku měnící se věkové struktury a dalších faktorů (dojezdy dětí do škol, výskyt sociálně nežádoucích jevů, apod.).

Lze však říci, že služba nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, kterou lze poskytovat ambulantní, terénní či mobilní terénní formou, má v sobě značný potenciál. Mobilní terénní forma poskytování podporovaná souběžnou online podporou zájemců i uživatelů služby Klubu Magnet se pro svou operativnost osvědčila v lokalitách, v nichž je v současné době poskytována. Vzhledem k absenci tohoto druhu služby v lokalitě může být způsobem, který pozitivně ovlivní děti a mládež na daném území. Klienty Klubů se obvykle stávají děti a mladí lidé, pro které jsou zájmové kroužky a aktivity z různých důvodů nedostupné, často se potýkají se sociální izolací, nedostatkem pozitivních vzorů či nízkým sebevědomím. Takový stav pak může vést k různorodým projevům nežádoucího chování (např. vandalismus, výtržnictví, užívání návykových látek apod.), což jim může velmi ztížit a zkomplikovat jejich budoucnost. Řadu negativních jevů si také mohou přenést do dospělého života, kdy například chybějící kompetence v oblasti sociálních vztahů, finanční gramotnosti, vlastní odpovědnosti či znalosti práv a povinností mohou vést k závislostem, nezaměstnanosti, dluhovým problémům či k problémům v navazování vztahů s ostatními. Proto je preventivní působení dané sociální služby nenahraditelné nejen "tady a teď", ale i v dlouhodobém časovém horizontu.

Zpracovala: V Plzni, 25. 5. 2022

Mgr. Renáta Faměrová, vedoucí Klubů pro děti a mládež

Mobil: +420 731 517 377

e-mail: renata.fameroval@diakoniezapad.cz

Kontaktní adresa: Americká 7/29, 301 00 Plzeň